๒๐๕

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๗๓๓

ถึง สำนักงานเทศบาลและที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง
และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้ซักซ้อมแนวทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายในหลักการ ๓ R คือ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งได้ซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมจัดส่งคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว และจังหวัดนครศรีธรรมราชได้แจ้งแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินการ ตามหนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๕๐๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ นั้น

จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า ได้รวบรวมประเด็นปัญหาคำถามที่พบบ่อย (Frequently Asked Questions : FAQ) ของการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้มีการสอบถามในการประชุม การสอบถามผ่านทางโทรศัพท์และอีเมลล์ จึงได้จัดทำข้อมูลปัญหา-คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ในการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนธนาคารขยะในพื้นที่ต่อไป รายละเอียดตาม QR Code ท้ายหนังสือนี้

จังหวัดนครศรีธรรมราช
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
โทร. ๐-๗๕๓๕-๖๑๔๔ ต่อ ๒๐

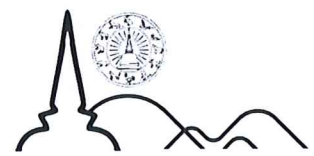

นครา ศรัทธา อารยธรรม
นครศรีธรรมราช

ปัญหา-คำถามที่พบบ่อย (FAQ) ของการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

****

๑. ธนาคารขยะ คืออะไร?

ตอบ ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) คือ รูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีการคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยใช้หลักการของธนาคารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาขายที่ธนาคาร โดยมีคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการคัดแยกและชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นมูลค่าและบันทึกข้อมูลการขายลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านได้ประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้จากการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ และใช้ในส่งเสริมกิจกรรมและสวัสดิการของสมาชิกธนาคารขยะฯ ต่อไป

๒. ธนาคารขยะจำเป็นต้องจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกได้อย่างเดียวหรือไม่?

ตอบ การดำเนินงานธนาคารขยะมีหลักการสำคัญ คือ ๑) มีการรวมกลุ่ม ๒) มีคณะกรรมการ ๓) มีสมาชิก ๔) มีข้อบังคับ/ระเบียบ/กติกากลุ่ม ๕) มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถจัดการผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงานธนาคารขยะให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมตามความต้องการของสมาชิก เช่น การดำเนินงานธนาคารขยะแบบออมทรัพย์ ธนาคารขยะแบบเงินสด ธนาคารขยะแลกของ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้หน่วยงานสนับสนุน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนให้ธนาคารขยะมีการจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายในระบบทะเบียนเพื่อเป็นฐานข้อมูลการดำเนินงานธนาคารขยะในพื้นที่

๓. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินงานธนาคารขยะอยู่ในแล้ว แต่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบให้สอดคล้องกันหรือไม่

ตอบ แนวทางการดำเนินงานธนาคารขยะที่กระทรวงมหาดไทยแจ้งเป็นเพียงตัวอย่างจากการลงพื้นที่ถอดบทเรียนจากธนาคารขยะที่มีผลการดำเนินงานเป็นเลิศ (Best Practice) หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธนาคารขยะที่มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่และต้องการเปลี่ยนให้สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ให้ดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกและประชาชนในพื้นที่ก่อนการดำเนินการแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับธนาคารขยะให้สอดคล้องกับแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๔. การจัดทำโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงสร้างของคณะกรรมการธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถรวมกันอยู่ในคำสั่งหรือประกาศเดียวกันได้หรือไม่

ตอบ แนวทางการจัดทำประกาศคำสั่งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโครงสร้างของคณะกรรมการธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชน ในคู่มือฯ เป็นเพียงตัวอย่างให้เห็นแยกอย่างชัดเจนว่าโครงสร้างควรประกอบไปด้วยตัวแทนจาก อปท. และตัวแทนจากหมู่บ้านชุมชน ที่ร่วมดำเนินการธนาคารขยะแบบมีส่วนร่วม แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์ที่จะมีคำสั่งภาพรวมเพียงคำสั่งเดียวก็สามารถดำเนินการได้ แต่ให้แยกองค์ประกอบให้ชัดเจนว่าจะต้องมีคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งมาจากการคัดเลือกจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

/๕. กรณีที่ ...

๕. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการที่จะสนับสนุนคณะกรรมการธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่ สามารถทำวิธีไหนได้บ้าง มีหลักเกณฑ์อย่างไร

ตอบ ๑. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการฝึกอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะในชุมชนหรือหมู่บ้านให้แก่คณะกรรมการชุมชน/คณะกรรมการหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกให้ร่วมดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

๓. พิจารณาสนับสนุนคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย สามารถรับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ต้องมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบฯ กำหนด

๔. สนับสนุนเงินทุนในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยการขอรับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย กองทุนต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น

๖. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้คณะกรรมการธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชนได้ดำเนินการธนาคารขยะแล้ว มีรายได้จากธนาคารขยะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการรายได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ รายได้ที่เกิดจากจำหน่ายขยะรีไซเคิลที่สมาชิกนำฝากร่วมกับธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน หรือสมาชิกรับเป็นเงินสด หรือฝากเป็นเงินออมไว้กับทางธนาคารขยะ ซึ่งทางคณะทำงานธนาคารขยะฯ จะดำเนินการนำฝากเป็นเงินออมไว้ในสมุดบัญชีธนาคารขยะรายสมาชิก โดยการดำเนินงานของคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เมื่อมียอดเงินฝากตามกำหนด สมาชิกจะได้รับสิทธิสวัสดิการและผลประโยชน์อื่น ๆ โดยเงินฝากของสมาชิกส่วนนี้จะถูกนำไปจัดสรรสวัสดิการตามเงื่อนไขของข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้ในระเบียบของธนาคารขยะฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและสังคม

๗. หากในตำบลมีผู้รับซื้อหลายราย ธนาคารขยะควรขายให้รายไหน เพื่อไม่ให้กระทบอาชีพผู้ประกอบการในพื้นที่

ตอบ การติดต่อประสานงานกับทางผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในเรื่องเกี่ยวกับราคาขยะรีไซเคิลประเภทต่าง ๆ ให้คณะกรรมการธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำตารางเปรียบเทียบราคาขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ทำการต่อรองราคาซื้อ-ขาย และคัดเลือกผู้ประกอบการที่ให้ราคารับซื้อที่เหมาะสมที่สุด โดยมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ (ราคาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ พร้อมทั้งประสานเพื่อกำหนดวันรับซื้อขยะ)